

Problémové okruhy ke zkoušce-Dějiny politických teorií 1

2. ročník OV, ZSV-podzim 2021

Vyučující: doc. PhDr. Marta Goňcová, CSc., goncova@ped.muni.cz

1. Antická demokracie do 5. stol. před n. l. (reformy, občanství).
2. Platón – charakteristika polit. systémů, vztah k demokracii, projekt ideálního státu.
3. Aristoteles – člověk a stát v antické demokracii.
4. Římské politické teorie. *Římské právo*.
5. Křesťanství a středověk – vztah světské a církevní moci (Aurelius Augustinus, Tomáš Akvinský). *Kanonické právo*.
6. Renesanční politické myšlení. Niccolo Machiavelli.
7. Utopisté v politické teorii (T. More, T. Campanella, Francis Bacon, Robert Owen, Charles Fourier, Saint-Simon,..).
8. *Základy přirozenoprávní školy* (17. století). T. Hobbes-přirozený stav, přirozená práva, přirozený zákon, společenská smlouva.
9. J. Locke-přirozená práva a společenská smlouva.
10. Charakteristika osvícenství. Ch. Montesquieu – Duch zákonů. J.G. Herder a československé politické myšlení.
11. J. J. Rousseau a jeho pojetí společenské smlouvy.
12. Francouzská revoluce (průběh, představitelé jednotlivých proudů...).
13. E. Burke – Úvahy o revoluci ve Francii. *Konservatismus*.
14. Americký boj za nezávislost. Představitelé - charakter diskuse- ústava, dodatky.
15. Alexis de Tocqueville: Demokracie v Americe.
16. I. Kant a jeho pojetí společenské smlouvy a budoucnosti národů. J. G. Fichte-pojetí člověka, vzdělance, národa, přírody.
17. Heglovo pojetí státu. K. Marx a společnost v 19. století.
18. *Liberalismus*. J. Bentham. J. Mill, J.S. Mill.
19. Gustave Le Bon – psychologie davu a politika.
20. Teorie elit (Pareto, Mosca, Michels, Schumpeter).
21. Ruské politické myšlení 19. století (děkabristé; revoluční demokraté; Dostojevskij; narodnictví; L. N. Trockij; V. I. Lenin).
22. Anarchismus (podstata ideologie, různorodost směrů).
23. České politické myšlení.
24. T.G. Masaryk.
25. E. Beneš.

Základní literatura:

Blackwellova encyklopedie politického myšlení. Sestavil David Miller a kol., Proglas Jota, Brno 1995, 2006.

Heywood, Andrew: Politologie. Praha: Eurolex Bohemia 2004

Heywood, Andrew: Politické ideologie. Praha: Victoria Publishing 1994

Hloušek, V., Kopeček (Ed.): Demokracie. Teorie, modely, osobnosti. Brno: MU 2003, 2007

Svensson Palle: Teorie demokracie. Brno: CDK 1995,

Valeš, Lukáš: Dějiny politických teorií. Plzeň: FHS ZČU 2004

Novosád, F., Smreková, D. (Ed.): Dejiny sociálneho a politického myslenia. Bratislava: Kalligram 2013, 794 s.